

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5Tos/83/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6217010074
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Bednár
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6217010074.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jána Bednára a sudcov JUDr. Michaely Bucekovej, PhD. a JUDr. Jozefa Mikluša, v trestnej veci odsúdeného K. C., na neverejnom zasadnutí dňa 4. júla 2023 prejednal sťažnosť odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec sp. zn. VK-9T/29/2017 zo dňa 07.06.2023, a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Lučenec sp. zn. VK-9T/29/2017 zo dňa 07.06.2023 a okresnému súdu ukladá, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením sp. zn. VK-9T/29/2017 zo dňa 07.06.2023 samosudca Okresného súdu Lučenec podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona rozhodol, že odsúdený K. C. trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 9T/29/2017 zo dňa 22.05.2017 vo výmere 28 mesiacov vykoná. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona súd odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti uzneseniu zahlásil odsúdený prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí súdu zo dňa 07.06.2023, ktorej písomné dôvody doručil obhajca odsúdeného okresnému súdu dňa 20.06.2023 v samostatnom podaní.

V sťažnostných dôvodoch uviedol, že verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti odsúdeného, ktorému predvolanie nebolo možné doručiť, a to z dôvodu, že na poslednej adrese pobytu sa nezdržiava. Aktivitu súdu považoval za nedostatočnú, keďže súd nezistil dôvody neprítomnosti odsúdeného na úkonoch trestného konania a nevykonal prakticky žiadne dokazovanie, týkajúce sa zisťovania príjmov, výdavkov a majetkových pomerov odsúdeného s cieľom zistenia, či mu jeho možnosti a schopnosti umožňovali uhradiť zameškané výživné, prípadne do akých ťažkostí sa mohol odsúdený dostať, napr. či neprišiel o majetok, o prácu, či nemá zdravotné problémy a podobne. Ďalej dôvodil tým, že súd rozhodol na základe skutočností, že odsúdený sa v skúšobnej dobe neosvedčil, keď sa dopustil jedného vážnejšieho priestupku (drobná krádež) a zvyšné výživné v sume 546 eur nedoplatil. Sú však vôbec nemal preukázané dôvody, pre ktoré odsúdený v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia zameškané výživné nedoplatil, a čo bolo príčinou, že odsúdený zmenil svoje bydlisko. Zdôraznil, že dostal trest práve za to, že neplatil riadne výživné, táto skutočnosť sa však podľa jeho názoru javí, ako dôvod porušenia zásady ultima ratio a subsidiarity trestnej represie. Vymáhať výživné môže predsa oprávnená osoba aj inou formou, napríklad exekúciou, využitím inštitútu náhradného výživného a podobne. Ďalej poukázal aj na to, že sa v skúšobnej dobe dopustil dvoch absolútne bezvýznamných priestupkov a pokiaľ ide o drobnú krádež, išlo o ojedinelý, významnejší pokles v správaní odsúdeného v skúšobnej dobe. Na základe uvedených skutočností navrhol, aby krajský súd uznesenie okresného súdu zrušil a vo veci sám rozhodol, prípadne aby vec vrátil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Po postupe v zmysle tohto ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného K. C., podaná prostredníctvom ustanoveného obhajcu je dôvodná.

Ako krajský súd zistil, K.X. bol trestným rozkazom Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 9T/29/2017 zo dňa 22.05.2017 uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 28 mesiacov, ktorý mu bol podmiennečne odložený so skúšobnou dobou v trvaní 5 rokov a súčasne bola odsúdenému uložená povinnosť spočívajúca v príkaze zaplatiť v skúšobnej dobe zameškané výživné podľa § 51 ods. 4 písm. e) Trestného zákona. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 08.08.2017 a s prihliadnutím na § 50 ods. 1 Trestného zákona začala skúšobná doba plynúť odo dňa 09.08.2017, pričom uplynula dňa 09.08.2022.

Preskúmaním spisového materiálu krajský súd ďalej zistil, že K. C. nebol počas plynutia skúšobnej doby z trestného rozkazu Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 9T/29/2017 zo dňa 22.05.2017 odsúdený za spáchanie ďalšej trestnej činnosti, avšak bol tri krát priestupkovo postihnutý, za dva priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a jeden priestupok proti majetku.

Podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona, ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život a splnil povinnosť nahraďiť škodu spôsobenú trestným činom alebo zaplatiť dlh alebo zameškané výživné, ak boli uložené, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že sa trest odňatia slobody vykoná. Rovnako súd postupuje aj v prípade iných obmedzení alebo povinností podľa § 51 ods. 3 a 4, ak boli uložené. Ak sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, súd rozhodne tak, aby výkony trestov odňatia slobody nasledovali plynule za sebou. Výnimočne môže súd vzhľadom na okolnosti prípadu ponechať podmiennečné odsúdenie v platnosti, hoci odsúdený konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, a súčasne môže

- ustanoviť nad odsúdeným probačný dohľad a uložiť doteraz neuložené primerané obmedzenia alebo primerané povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4 smerujúce k tomu, aby viedol riadny život,
- primerane predĺžiť skúšobnú dobu, nie však viac ako o dva roky, pričom nesmie prekročiť hornú hranicu skúšobnej doby ustanovenej v odseku 1.

Okresný súd určil termín verejného zasadnutia za účelom rozhodovania o osvedčení, resp. neosvedčení odsúdeného v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia na deň 12.12.2022, následne z dôvodu odročenia verejného zasadnutia na deň 31.01.2023 a deň 07.06.2023, pričom v zmysle ust. § 358 Trestného poriadku, na základe opatrenia samosudcu zo dňa 12.05.2023, sa konalo proti odsúdenému ako proti ušlému, pre ktorú skutočnosť bol odsúdenému súčasne ustanovený obhajca. Na verejnom zasadnutí dňa 07.06.2023 samosudca okresného súdu vyslovil, že odsúdený sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia neosvedčil, preto nariadil odsúdenému vykonať trest odňatia slobody uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 9T/29/2017 zo dňa 22.05.2017 vo výmere 28 mesiacov a zaradil odsúdeného na výkon uloženého trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Jeho záveru krajský súd nemohol neprisvedčiť. Totiž okresný súd rozhodol predčasne, keď si vykonaným dokazovaním nevytvoril dostatočný skutkový základ pre rozhodnutie podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona, a teda neskúmal objektívne dôvody na strane odsúdeného a jeho možnosti zaplata zameškaného výživného. Okresný súd rozhodujúc o osvedčení, resp. neosvedčení bol však povinný zisťovať, aké sú pomery odsúdeného z hľadiska jeho možnosti zaplatiť zameškané výživné (či je zamestnaný, či sa zaujímal o zamestnanie, či poberá sociálne dávky a v akej výške, či má aj inú vyživovaciu povinnosť, či je na jeho majetok vedené exekučné konanie alebo konanie o výkon rozhodnutia a podobne). V tejto súvislosti dáva krajský súd do pozornosti, že v zmysle ust. § 50 ods. 2 Trestného zákona je odsúdený povinný zaplatiť dlžné výživné „podľa svojich schopností“. Hmotné právo teda nevyžaduje, aby bolo dlžné výživné zaplatené bezvýnimočne v plnej výške, ale je nevyhnutné prihliadať na spôsobilosť odsúdeného v skúšobnej dobe toto výživné zaplatiť. Z vykonaného dokazovania pred prvostupňovým súdom však nevyplývalo, či odsúdený ako otec maloletého dieťaťa, o ktoré má povinnosť sa starať (a teda na jeho starostlivosť a zaopatrenie vynakladať, okrem iného, aj

nevyhnutné finančné prostriedky) bol schopný túto svoju povinnosť plniť, a teda podľa svojich možností sa podieľať na zaplatení dlžného výživného. Konajúci okresný súd si tak nežadovával podklady (ako lustrácia v Sociálnej poisťovni, evidencia uchádzačov o zamestnanie, evidencia exekúcie a konaní o výkon rozhodnutí a podobne), potrebné v tomto prípade na vyslovenie záveru, že sa odsúdený v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia osvedčil alebo neosvedčil a súdom uloženú povinnosť si v súlade s objektívnym právom plnil, resp. neplnil s ohľadom na jeho možnosti a schopnosti.

Je potrebné si uvedomiť, že s poukazom na povahu trestnej činnosti, za ktorú bol K. C. odsúdený, ako aj s poukazom na materiálny obsah ust. § 50 ods. 2 Trestného zákona, nie je zmyslom a účelom aplikovaných právnych noriem represia páchatel'a, ale primárne zabezpečenie zákonnej vyživovacej povinnosti vzhľadom na najlepší záujem maloletého dieťaťa.

Krajský súd považoval za potrebné pre úplnosť dodať, že na začatie konania proti ušlému nestačí iba konštatovanie súdu, že obvinený sa nezdržiava v mieste svojho bydliska, aj keď by takáto úvaha mohla vychádzať z opakovane nevyzdvihnutých zásielok, či predvolaní zaslaných odsúdenému. Z týchto dôvodov je potrebné vykonať aj ďalšie úkony a opatrenia zamerané na zistenie, na akom mieste sa odsúdený zdržiava a prečo sa v mieste bydliska nenachádza. Totiž uskutočniť konanie proti ušlému nie je prípustné iba z dôvodu urýchleného vybavenia veci, podmienkou na konanie podľa ust. § 358 Trestného poriadku je preukázanie úmyslu odsúdeného vyhýbať sa trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva na území Slovenskej republiky, v úmysle zabrániť prejednaniu veci, a to len za predpokladu, že osobnú účasť odsúdeného pri úkonoch trestného konania nemožno zabezpečiť zákonnými prostriedkami (predvolanie, predvedenie, zatknutie a podobne). Vzhľadom na charakter konania proti ušlému, takéto konanie možno vykonať až po vyčerpaní všetkých dostupných možností a zákonných nástrojov smerujúcich k zabezpečeniu prítomnosti odsúdeného. Je preto povinnosťou súdu v priebehu celého trestného konania starostlivo skúmať, či dôvody konania proti ušlému existujú, resp. stále trvajú. (R 21/2010)

Nakoniec krajský súd musel prisvedčiť názoru, že odsúdený sa počas určenej 5 ročnej skúšobnej doby nedopustil závažnej protiprávnej činnosti, ale len dvoch menej závažných priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a jedného priestupku proti majetku, ktorý krajský súd na rozdiel od okresného súdu, nepovažoval za veľmi závažný, keďže išlo o drobnú krádež, za ktorú bola odsúdenému uložené bloková pokuta vo výške 30 eur. V nadväznosti na uvedené krajský súd zdôrazňuje, že beztrestnosť je síce jedným zo znakov vedenia riadneho života, avšak nemusí sama o sebe vždy znamenať, že podmienene odsúdený vedie riadny život a naopak. Dôvodom na rozhodnutie, že trest, ktorého výkon bol podmienene odložený, sa vykoná, je jednak skutočnosť, že podmienene odsúdený spáchal v skúšobnej dobe ďalší trestný čin, ale aj skutočnosť, že inak nežil riadnym životom (napr. spáchal závažné priestupky, príp. sa dopustil mnohých priestupkov, resp. priestupkov druhovo a povahovo obdobných stíhanému trestnému činu), alebo nesplnil uložené podmienky (napr. nezaplatil zameškané výživné) hoci vzhľadom na svoje možnosti bol schopný ich splniť. Pre konštatáciu, že odsúdený nevedol v skúšobnej dobe riadny život, musí byť preto preukázané, že odsúdený porušuje normy spoločenského správania sa závažným spôsobom.

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) veta prvá Trestného poriadku, ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti preto senát Krajského súdu v Banskej Bystrici rozhodol tak, že uznesenie Okresného súdu Lučenec sp. zn. VK-9T/28/2017 zo dňa 07.06.2023 zrušil a okresnému súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Úlohou okresného súdu po vrátení veci bude v súlade s vysloveným právnym názorom krajského súdu vec znova prejednať, dostatočne sa vysporiadať s dôkaznou situáciou a všetky vykonané dôkazy starostlivo vyhodnotiť v intenciách ust. § 2 ods. 12 Trestného poriadku jednotlivo aj v ich súhrne, vrátane doplnených dôkazov, preukazujúcich možnosti a schopnosti odsúdeného zaplatiť zameškané výživné, a rovnako starostlivo prehodnotiť postup v zmysle ust. § 358 Trestného poriadku (za účelom zistenia, či sa odsúdený vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva na území Slovenskej republiky, či osobnú účasť odsúdeného pri úkonoch trestného konania nemožno zabezpečiť zákonnými prostriedkami, resp. vykonať všetky potrebné úkony na zistenie miesta, kde sa odsúdený zdržiava a

prečo sa v mieste bydliska nenachádza) a následne na základe takto ustáleného dôkazného stavu znova rozhodnúť.

Uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.